

53151318: สาขาการออกแบบนิเทศศิลป์

คำสำคัญ: การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม / มหาสารคาม / อัตลักษณ์

องอาจ นุสีวอ: การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดมหาสารคาม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อ.กัญชลิลา กัมปนานนท์ และ อ.อนุชา โสภาคย์วิจิตร. 235 หน้า.

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดมหาสารคาม โดยการวิเคราะห์หาอัตลักษณ์ของจังหวัด และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานเริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารและข้อมูลภาคสนาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่าง (ผู้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดมหาสารคาม) แล้วทำการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำข้อมูลบางส่วนมาสร้างแบบสัมภาษณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดมหาสารคาม ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อหาปัจจัย องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของจังหวัด และแนวทางในการออกแบบ แล้วทำการออกแบบตัวอย่างงานเลขศิลป์สิ่งแวดล้อม และนำผลงานการออกแบบไปประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิมที่เคยสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคามนั้นสามารถสื่อสารได้จากสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์หลักและเป็นสิ่งที่ควรนำไปประชาสัมพันธ์จังหวัดมหาสารคามคือ พระธาตุนาคุณ ส่วนสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์รองได้แก่ งานบุญเบิกฟ้าอากาศ บุญทูลกระหม่อม และผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก ส่วนหลักในการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดมหาสารคามนั้น ในด้านรูปร่าง รูปทรง เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ ให้ใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมของพระธาตุนาคุณเป็นรูปแบบหลักในการออกแบบ ด้านลวดลายประดับตกแต่ง ให้ใช้ลวดลายของผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นลวดลายในการประดับตกแต่ง ด้านการใช้สี ให้ยึดตามสีของบุญทูลกระหม่อม ได้แก่ สีม่วงและสีเหลืองส้ม แต่มีการปรับค่าสีให้เหมาะสมของการออกแบบ

ตัวอย่างผลงานการออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดล้อมสำหรับจังหวัดมหาสารคาม มีทั้งสิ้น 5 รายการ ได้แก่ ป้ายแสดงแผนที่ (Directory Sign) ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ (Information Sign) ชุมประตูเมือง (Gateway) โคมไฟถนน (Street Light) และกราฟิกฝาผนัง (Mural Graphic) เมื่อนำผลงานการออกแบบไปประเมินผลกับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดมหาสารคาม พบว่าภาพรวมของการออกแบบสามารถสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคามได้ผลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และภาพรวมของการออกแบบสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของจังหวัดได้ผลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

53151318: MAJOR: VISUAL COMMUNICATION DESIGN

KEY WORD: ENVIRONMENTAL GRAPHIC DESIGN / MAHA SARAOKHAM / IDENTITY

ONG-AD NUSEEWOR: ENVIRONMENTAL GRAPHIC DESIGN FOR MAHA SARAOKHAM PROVINCE. THESIS ADVISORS: KANCHALIKA KAMPANANONDA, AND ANUCHA SOPAKVICHIT. 235 pp.

This research is the study of environmental graphic design for Maha Sarakham province. The research is to analyze identity of the province. All collected data were applied for the design. The initial step is the implementation of document data and fieldwork. The data was analyzed to create a query. Then, start fieldwork with samplers (persons who have knowledge of Maha Sarakham province). All questionnaires were analyzed to create interview and fieldwork process by collecting data from interview highly qualified scholars and experts of the province. The next step is, analyze all questionnaires and interviews to guidelines design and determine all factors which related to the identity of the province. After that, create environmental graphic design. The contributions designs are evaluated by qualified scholars and experts who have knowledge of the province.

From the research found that the identity of Maha Sarakham province has unique communication. The major unique which should be promote is Phra That Na Dun (Buddhist Park of Isan). The second are Bun Boek Fa Fair and Red Cross Fair, Thaipotamon Chulabhorn (a kind of freshwater crab) and Soi-Dok-Mak Pattern Silk. The principle of environmental graphic design for Maha Sarakham province, in term of shape and figure, Phra That Na Dun is the unity model of architectural style. The Soi-Dok-Mak Pattern Silk is pattern of decorative motifs. In term of colors, are base on purple and yellow of Thaipotamon Chulabhorn. It may adjust to appropriate design.

Sample contribution of environmental graphic design of Maha Sarakham province has total of 5 items: directory sign, information sign, gateway, street light and mural graphic. After highly qualified scholars and experts of the province evaluated all items, found that the overview of the design can reflect the identity of province resulted in good. Moreover, the overview of the design can promote a positive image of the province also resulted in good.

Department of Visual Communication Design

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2012

Thesis Advisor's signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์กัญชลิกา กัมปนานนท์ และอาจารย์อนุชา โสภากย์วิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ รวมถึงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ธนาทร เจียรกุล อาจารย์กัญชลิกา กัมปนานนท์ อาจารย์อนุชา โสภากย์วิจิตร รองศาสตราจารย์ชยันต์ ชะอุ่มงาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์ พันธุ์ กระจ่างเสนา ดร.ชลฤทธิ์ เหลืองจินดา และคณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยในการอนุมัติหัวข้อ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ทม เกตุวงศา ผศ.ดร.ทรงคุณ จันทจร ผศ.ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ รศ.ธีรชัย บุญมาธรรม คุณปรานปรียา อาจารย์ปาริชาติ ศรีสนาม ดร.ศักดิ์กรินทร์ แซ่กุ่ คุณสมพงษ์ ปัตตานี และอาจารย์เอก กระแจ่ม ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเพื่อให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อดีตผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน และผู้มั่งคั่งความรู้ประจำหมู่บ้านต่าง ๆ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณรัฐธนันท์ พราหมณีนิล ที่เอื้อเฟื้อข้อมูล และคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอโน้มรำลึกในพระคุณของคุณพ่อ และคุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีที่สุด ขอขอบคุณคุณปัญญาพร เทพขำนิ ที่ช่วยเหลือเรื่องเอกสารภาษาอังกฤษและด้านอื่น ๆ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ปริญญาโท สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ รุ่น 12 มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กันเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมธร ศรีสุริย์ไพศาล ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณทุก ๆ ความช่วยเหลือจากบุคคลทุก ๆ ท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณอีกครั้งไว้ ณ โอกาสนี้